A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2023. november 23. *

„Előzetes döntéshozatal – Mezőgazdaság – Közös piacszervezés – Címkézés és kiszerelés a borágazatban – Eredetmegjelölések és földrajzi jelzések – Az (EU) 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet – Az 54. cikk (1) bekezdésének második albekezdése – A borkészítést végző borgazdaság megjelölése – Szőlőültetvények és préselő létesítmény másik borgazdaságtól történő bérlése – Teljes folyamatában a névadó borgazdaságban végbemenő borkészítés”

A C-354/22. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság, Németország) a Bírósághoz 2022. június 1-jén érkezett, 2022. március 10-i határozatával terjesztett elő

a **Weingut A**

és

a **Land Rheinland-Pfalz**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: E. Regan tanácselnök, Csehi Z., M. Ilešič (előadó), I. Jarukaitis és D. Gratsias bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: Illéssy I. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2023. május 3-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Weingut A képviseletében H. Eichele Rechtsanwalt,

– a Land Rheinland-Pfalz képviseletében S. Reuter Fachreferent és E. Wagner Regierungsrätin,

– az Európai Bizottság képviseletében B. Hofstötter és B. Rechena, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

a főtanácsnok indítványának a 2023. július 6-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2021. június 11-i (EU) 2021/1375 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelettel (HL 2021. L 297., 16. o.) módosított, az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a borágazati eredetmegjelölésekre, földrajzi jelzésekre és hagyományos kifejezésekre vonatkozó oltalom iránti kérelmek, a kifogásolási eljárás, a használatra vonatkozó korlátozások, a termékleírások módosítása, az oltalom törlése, valamint a címkézés és a kiszerelés tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2018. október 17-i (EU) 2019/33 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (HL 2019. L 9., 2. o., a továbbiakban: 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet) 54. cikke (1) bekezdése második albekezdésének az értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Weingut A és a Land Rheinland-Pfalz (Rajna-vidék-Pfalz szövetségi tartomány, Németország; a továbbiakban: Land) között folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgya a „Weingut” (borászat) és a „Gutsabfüllung” (birtokon palackozott) kifejezések használata olyan borok kiszerelésénél, amelyeknél a bérelt szőlőültetvényekből származó szőlő préselését egy másik borgazdaságtól bérelt létesítményben végzik.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az 1308/2013 rendelet

3 A 2021. december 2-i (EU) 2021/2117 európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 2021. L 435., 262. o.) módosított, a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról és a 922/72/EGK, a 234/79/EGK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 347., 671. o.; helyesbítések: HL 2014. L 189., 261. o.; HL 2014. L 232., 25. o.; HL 2016. L 130., 9. o.; HL 2017. L 262., 25. o.; a továbbiakban: 1308/2013 rendelet) tartalmazza a „Fogalommeghatározások” című 3. cikket, amelynek (3) bekezdése a következőképpen szól:

„Amennyiben e rendelet másként nem rendelkezik, e rendelet alkalmazásában a [közös agrárpolitika keretébe tartozó támogatási rendszerek alapján a mezőgazdasági termelők részére nyújtott közvetlen kifizetésekre vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint a 637/2008/EK és a 73/2009/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1307/2013/EU európai parlamenti és tanácsi (HL 2013. L 347, 608. o.)] rendeletben foglalt fogalommeghatározásokat kell alkalmazni.”

4 Az 1308/2013 rendeletnek a „Felhatalmazás” cím 122. cikke az (1) bekezdésében a következőket írja elő:

„A borágazat sajátosságainak figyelembevétele érdekében a[z Európai] Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 227. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el az alábbiakkal kapcsolatos szabályokra és korlátozásokra vonatkozóan:

a) az e szakaszban előírtaktól eltérő címkézési adatok megjelenítése és használata;

[…]

c) választható adatok, és ezen belül:

[…]

iii. a mezőgazdasági üzemre utaló kifejezések és a használatukra vonatkozó feltételek;

[…]”

Az 1307/2013 rendelet

5 Az 1307/2013 rendelet „Fogalommeghatározások és kapcsolódó rendelkezések” című 4. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„E rendelet alkalmazásában:

[…]

b) »mezőgazdasági üzem«: egy adott mezőgazdasági termelő által kezelt és egyazon tagállam területén található, mezőgazdasági tevékenységekre használt egységek összessége;

[…]”

A 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet

6 A 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet (34) és (48) preambulumbekezdése előírja:

„(34) Az [1308/2013] rendelet 117–121. cikke a szőlőből készült termékek címkézésére és kiszerelésére vonatkozó általános szabályokat állapít meg. Az említett rendelet harmonizálja az uniós jogszabályokban kifejezetten felsoroltaktól eltérő kifejezések használatát is, amennyiben azok nem félrevezetők. A belső piac zavartalan működése érdekében meg kell határozni a szőlőből készült termékek kötelező címkézési adatainak használatára vonatkozó uniós szabályokat. Ezenkívül a fogyasztók megtévesztésének elkerülése érdekében le kell fektetni a választható címkézési adatok használatára vonatkozó egyes rendelkezéseket is.

[…]

(48) A gazdaság megjelölése, amely a szőlőből készült termék származása szerinti szőlőültetvényeket hasznosítja és ahol a borkészítési eljárásokat elvégzik, hozzáadott értéket jelenthet a termelők számára és magasabb minőséget jelezhet a fogyasztók számára. Ezért lehetővé kell tenni a termelőknek, hogy az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott, szőlőből készült termékek címkéjén feltüntessék az érintett gazdaság nevét.”

7 E felhatalmazáson alapuló rendelet „Tárgy” című 1. cikkének értelmében:

„E rendelet a borágazati oltalom alatt álló eredetmegjelölésekre, oltalom alatt álló földrajzi jelzésekre és hagyományos kifejezésekre vonatkozó szabályokat állapít meg az 1308/2013/EU rendeletnek a címkézésen és a kiszerelésen túlmenően a következők tekintetében történő kiegészítése céljából:

[…]

f) címkézés és kiszerelés.”

8 Az említett felhatalmazáson alapuló rendelet IV. fejezetének rendelkezései a szőlőből készült termékek címkézését és kiszerelését szabályozzák, míg e fejezet 1. és 2. szakasza felsorolja a kötelező adatokat (40–48. cikk), illetve a választható adatokat (49–55. cikk).

9 Ugyanezen felhatalmazáson alapuló rendeletnek „A borgazdaság feltüntetése” című 54. cikke az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„A borgazdaságokra vonatkozóan a VI. mellékletben megadott, a palackozó, a termelő vagy a forgalmazó nevének megjelölésétől eltérő kifejezések kizárólag oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy földrajzi jelzéssel ellátott, szőlőből készült termékek esetében alkalmazhatók.

E kifejezések csak akkor használhatók, ha a szőlőből készült termék kizárólag a szóban forgó gazdaság művelésében lévő szőlőültetvényen szüretelt szőlőből készült, és a borkészítés teljes folyamata a szóban forgó gazdaságban megy végbe.”

10 A 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet VI. melléklete minden egyes tagállam tekintetében tartalmazza az e rendelet 54. cikkének (1) bekezdésében említett kifejezések jegyzékét. A Németországi Szövetségi Köztársaság tekintetében e melléklet a következő kifejezéseket sorolja fel: „Burg, Domäne, Kloster, Schloss, Stift, Weinbau, Weingärtner, Weingut, Winzer”.

A német jog

11 A 2009. április 21-i Weinverordnung (a borokról szóló rendelet, BGBl. I, 827. o.) 38. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A *[Federweißer*, *Landwein* (tájborok), *Qualitätswein* (minőségi borok), *Prädikatswein* (prémium borok), *Sekt b.A.* (habzóborok), *Qualitätsperlwein b.A.* (minőségi habzóborok) és *Qualitätslikörwein b.A.* (minőségi likőrborok)] esetében a borgazdaság feltüntetésének engedélyezése kizárólag a 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet VI. mellékletével összefüggésben értelmezett 54. cikke (1) bekezdésének megfelelően történhet.

[…]

(4) A »termék és palackozás« fogalma csak akkor használható, ha:

1. borgazdaság, ahol az e borhoz használt szőlőt szüretelték és abból e bort előállították;

[…]

3. a megadott termőhelyen vagy annak közvetlen közelében található olyan gazdaságon keresztül, amellyel a felhasznált szőlőt szüretelő gazdaságok egy adott borgazdaság-csoport keretében kapcsolatban állnak, és amely e szőlőből bort készített.

(5) A (4) bekezdés első mondatának 1. pontjában foglalt feltételek teljesülése esetén a »birtokon palackozott« kifejezés csak akkor használható, ha:

1. a borászati vállalkozás adóelszámolást vezet,

2. a borkészítésért felelős személy borászati végzettséget tud igazolni, és

3. azokat a szőlőültetvényeket, amelyekből a szóban forgó bor előállításához használt szőlőt szüretelték, az érintett borászati vállalkozás legalább a szüreti év január 1-jétől műveli.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

12 Az alapeljárás felperese, a Weingut A egy, a Moselle régióban található Zellben (Németország) elhelyezkedő borgazdaság tulajdonosa. Nemcsak a saját szőlőültetvényein, hanem az általa haszonbérbe vett más szőlőültetvényeken szüretelt szőlőkből is készít bort.

13 Az egyik ilyen bérelt szőlőültetvény Zelltől mintegy 70 kilométerre (km) található, és e 2,15 hektáros terület tulajdonosa a B bortermelő.

14 A két bortermelő szerződést kötött, amelynek értelmében B bortermelő műveli az alapeljárás felperese által bérelt szőlőültetvényt, az utóbbitól kapott utasítások szerint, és emellett minden évben utóbbi kizárólagos rendelkezésére bocsát egy préselő létesítményt a bérelt terület szüretelését követő 24 órás időtartamra. Ebben az időszakban a préselő létesítmény kizárólag a bérelt szőlőültetvényekből származó szőlő feldolgozására használható.

15 E bérleti szerződés értelmében a préselést B bortermelő borgazdaságában, az alapügy felperese borászati gyakorlatának megfelelően végzik. Az így nyert bort tartályokba töltik, amelyeket az alapeljárás felperesének saját személyzete szállít el az utóbbi gazdaságába.

16 A Land úgy ítélte meg, hogy e körülmények között az alapügy felperese nem használhatta a „Weingut” és a „Gutsabfüllung” jelöléseket a B bortermelő gazdaságának helyiségeiben készített borra, tekintettel arra, hogy az állandó telephely nem önálló, és az alapeljárás felperese nem a saját személyzetét alkalmazza a préselési művelethez.

17 Az alapeljárás felperese keresetet indított a Verwaltungsgericht Trier (trieri közigazgatási bíróság, Németország) előtt annak megállapítása iránt, hogy jogosult e két jelölés használatára. E bíróság 2019. május 16-i ítéletével elsősorban azzal az indokkal adott helyt e keresetnek, hogy a tényleges irányítás, az állandó felügyelet és a borkészítés folyamatáért való kizárólagos felelőssége az alapeljárás felperesét terheli.

18 A tartomány fellebbezéssel élt az Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalz (Rajna-vidék-pfalzi közigazgatási felsőbíróság, Németország) előtt, amely 2020. augusztus 12-i ítéletében hatályon kívül helyezte az elsőfokú ítéletet, és elutasította az alapeljárás felperesének keresetét.

19 A fellebbviteli bíróság többek között megállapította, hogy a 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet VI. mellékletével összefüggésben értelmezett 54. cikkének (1) bekezdése értelmében a „Weingut” és a „Gutsabfüllung” jelöléseket csak akkor lehet használni, ha a szőlőből készült terméket kizárólag a bor elnevezését adó gazdaság (a továbbiakban: névadó borgazdaság) szőlőültetvényeiből szüretelt szőlőből állítják elő, és ha a borkészítést teljes egészében ez utóbbi gazdaságban végzik. A borkészítést ugyanis olyan gazdaságban kell végezni, amely egyetlen működési egységet képez a borgazdaság tulajdonosa által a borkészítésre folyamatos jelleggel kijelölt állandó telephellyel egy olyan állandó telephellyel, ahol a tulajdonos irányítási jogkörébe tartozó személyzet dolgozik. Az egyes borkészítési szakaszok, mint például a préselés ettől való elkülönülése ellentmond a „mindent egy kézben” alapgondolatnak.

20 E bíróság szerint a szóban forgó bérleti szerződés feltételei nem biztosítják, hogy a bortermelés valamennyi szakasza ugyanazon természetes vagy jogi személy irányítása és felelőssége alatt történjen, mivel a préselésre sor kerülhet mind az alapügy felperesének, mind pedig azon bortermelő jelenlétében, aki a préselő létesítményt bérbe adja, és így ez utóbbi felel a préselés műveletéért.

21 Az alapeljárás felperese felülvizsgálati kérelmet terjesztett a kérdést előterjesztő bíróság, a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság, Németország) elé.

22 Ez utóbbiban kétségek merültek fel azzal kapcsolatban, hogy a borkészítést lehet-e úgy tekinteni, mint amelynek a 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet 54. cikke (1) bekezdésének második albekezdése értelmében „teljes folyamata” a névadó borgazdaságban ment végbe, amennyiben e gazdaság a szőlőt egy másik borgazdaságtól 24 órára bérelt préselő létesítményben préselteti.

23 Mindenekelőtt megjegyzi, hogy a 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet nem tartalmazza az e rendelet 54. cikke (1) bekezdésének második albekezdése értelmében vett „gazdaság” fogalmának meghatározását.

24 A mezőgazdasági földterületeket illetően a Bíróság a 2010. október 14-i Landkreis Bad Dürkheim ítéletben (C-61/09, EU:C:2010:606) és a 2015. július 2-i Wree ítéletben (C-422/13, EU:C:2015:438) már pontosította, hogy annak megállapítása szempontjából, hogy a bérelt termelőegység a mezőgazdasági termelő gazdaságához kapcsolódónak, és e termelő által irányítottnak tekinthető-e, többek között az a kérdés, hogy e termelő tevékenysége gyakorlása során kellő függetlenséggel rendelkezik-e.

25 A kérdést előterjesztő bíróság szerint ellenkező utalás hiányában azt kell feltételezni, hogy e kritériumok az előtte folyamatban lévő ügy tárgyát képezőhöz hasonló helyzetben is alkalmazandók. Márpedig a borszabályozás területén az említett kritériumokat szigorúan kell értelmezni.

26 Az állandó telephelyek és a névadó borgazdaság közötti szoros kapcsolat követelményét megerősíti először is a 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet 54. cikke (1) bekezdése második albekezdésének szövege. Ez ugyanis nemcsak azt feltételezi, hogy a borkészítésre a jogosult

gazdaságában kerül sor, hanem azt is, hogy a bortermelés „teljes folyamata” e gazdaságban ment végbe. Ez azt jelenti, hogy különösen szoros kapcsolatnak kell fennállnia az állandó telephely és a névadó borgazdaság között.

27 Másodszor, a szóban forgó szabályozás keletkezéstörténete lehetővé teszi az ilyen szigorú értelmezés megerősítését. A kérdést előterjesztő bíróság szerint a borágazat termékeire vonatkozó címkézési adatok megjelenítésére és használatára vonatkozó, 2009 óta hatályos uniós szabályozás fejlődése olyan korlátozást eredményezett, amelynek értelmében a borkészítés „teljes folyamata” a névadó borgazdaságban kell végbemenjen.

28 Harmadszor, a szóban forgó szabályozás értelme és célja az olyan borgazdaságok azonosításának védelme, amelyek a szőlőültetvényeiket maguk művelik és a borkészítésért az elejétől a végéig maguk felelnek, a kiváló minőségi borokkal kapcsolatos fogyasztói elvárásoknak való megfelelés érdekében.

29 Mindazonáltal az 1988. október 18-i Erzeugergemeinschaft Goldenes Rheinhessen ítéletből (311/87, EU:C:1988:483) és az 1994. június 29-i Baux ítéletből (C-403/92, EU:C:1994:269) következő kritériumok alapján nem biztos, hogy egy 24 órára bérbe adott préselő létesítmény a névadó borgazdaság tevékenységéhez kapcsolható. Feltételezve ugyanis, hogy a névadó borgazdaság székhelyétől jelentős távolságra lévő szőlőültetvények haszonbérbe vételének nincs jelentősége a megjelölés szempontjából, akkor logikus módon a préselő létesítménynek a szőlő helybeni préselése és a szőlő szállításának elkerülése végett történő bérlésének sincs jelentősége. A borkészítés során megszokott dolog a mezőgazdasági létesítmények közös használata, ami vállalkozásszervezési szempontból észszerű megoldás.

30 Ugyanakkor, mivel a névadó borgazdaság által 24 órára bérelt préselő létesítmény ez utóbbihoz kapcsolható, tisztázni kell azokat a követelményeket, amelyeknek a préselési műveletnek meg kell felelnie a személyzet vonatkozásában. E tekintetben különösen az a kérdés merül fel, hogy az alapeljárás felperesének vagy alkalmazottainak jelenléte kötelező-e a préselési művelet során.

31 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következő követelmények, amelyek a tényleges irányításra és az állandó felügyeletre hivatkoznak, az alapeljárás felperese alkalmazottainak kötelező jelenléte mellett, és az utasításadáshoz való puszta jog elégséges jellege ellen szólnak. A palackozást illetően a Bíróság az 1988. október 18-i Erzeugergemeinschaft Goldenes Rheinhessen ítéletben (311/87, EU:C:1988:483) megállapította, hogy a palackozást magának a termelőnek kell végeznie. Egy másik borgazdaság szolgáltatásainak igénybevételét tehát el kell kerülni, figyelembe véve azt a követelményt, hogy magában a névadó borgazdaságban kell a borkészítés teljes folyamatának végbemennie.

32 Abban az esetben, ha a préselést a préselő létesítményt bérbe adó borgazdaság alkalmazottai is végezhetik, felmerül az a kérdés is, hogy ezen alkalmazottak számára engedélyezhető-e, hogy váratlan problémák felmerülése esetén saját kezdeményezésük nyomán beavatkozzanak a préselésbe. Ilyen sürgős esetekben azon döntések következtében, amelyeket a bérelt borgazdaság személyzetének önállóan kell meghoznia, a névadó borgazdasággal való előzetes konzultálció nélkül, a névadó borgazdaság már nem látja el a művelet tényleges irányítását és állandó felügyeletét.

33 Végül, feltételezve akár, hogy a felelősség utasítás útján történő átvétele főszabály szerint elegendő, továbbra is felmerül a kérdés, hogy másképp kell-e eljárni abban az esetben, ha a préselő létesítményt bérbeadó és a préselést végző borgazdaságnak saját érdeke fűződik e művelet

végzésének módjához. A jelen esetben az alapeljárás felperese és B bortermelő között kötött szerződés a termelt bor mennyiségétől és minőségétől függő pótlékot ír elő, amely azt eredményezheti, hogy a termelőnek saját érdeke fűződik a préselés elvégzésének módjához, valamint azt, hogy saját gazdasági kockázatot vállal.

34 E körülmények között a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Tekinthető-e úgy, hogy a borkészítés teljes folyamata a névadó borgazdaságban ment végbe [a 2019/33] felhatalmazáson alapuló rendelet 54. cikke (1) bekezdésének második albekezdése értelmében véve, ha a préselésre egy másik borgazdaságtól 24 órára bérelt, ezen időszakban kizárólag a névadó borgazdaság rendelkezésére álló préselő létesítményben kerül sor?

2) Igenlő válasz esetén a névadó borgazdaság alkalmazottainak kell-e végezniük a préselést, vagy legalábbis nekik kell-e a helyszínen felügyelniük azt, vagy a préselő létesítményt bérbe adó borgazdaság alkalmazottai is végezhetik a préselést a névadó borgazdaság utasításai szerint?

3) Ha a préselést a préselő létesítményt bérbe adó borgazdaság alkalmazottai is végezhetik, akkor lehetőség biztosítható-e ezen alkalmazottak számára arra, hogy váratlan problémák felmerülése esetén önálló döntés alapján beavatkozzanak a préselésbe?

4) Kizárja-e a borkészítés névadó borgazdaságnak való betudását, hogy a préselő létesítményt bérbe adó és a préselést végző borgazdaságnak saját érdeke fűződik a préselés elvégzésének módjához, mert a szintén e gazdasággal a szőlőültetvény műveléséről kötött szerződés az ún. Kabinettwein, Spätlesewein (késői szüretelésű borok) és Auslesewein borok hektoliterjeként a területalapú művelési díjon felüli mennyiség- és minőségfüggő pótlékot köt ki?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

35 Első kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet 54. cikke (1) bekezdésének második albekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azon tény, miszerint a bérelt szőlőültetvényekről származó szőlő préselésére olyan létesítményben kerül sor, amelyet rövid időre a névadó borgazdaság kizárólagos rendelkezésére bocsátottak egy másik borgazdasággal kötött bérleti szerződés alapján, kizárja, hogy a borkészítés e rendelkezés értelmében vett teljes folyamatát a névadó borgazdaságban végbementnek lehessen tekinteni.

36 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy a 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet 54. cikkének (1) bekezdése értelmében az e rendelet VI. mellékletében megadott, a palackozó, a termelő vagy a forgalmazó nevének megjelölésétől eltérő kifejezések kizárólag oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy földrajzi jelzéssel ellátott, szőlőből készült termékek esetében alkalmazhatók, és csak akkor használhatók, ha a szőlőből készült termék kizárólag a szóban forgó gazdaság művelésében lévő szőlőültetvényen szüretelt szőlőből készült, és a borkészítés teljes folyamata a szóban forgó gazdaságban megy végbe.

37 Bár ebből az következik, hogy a 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet 54. cikke (1) bekezdésének első albekezdése a szóban forgó kifejezéseket oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy földrajzi jelzéssel ellátott, szőlőből készült termékek számára tartja fenn, a jelen ügyben e követelmény nem vet fel kérdéseket a kérdést előterjesztő bíróság részéről. Az első kérdésre tehát abból a feltevésből kiindulva kell válaszolni, hogy a jelen ügyben a bérelt szőlőültetvények, amelyek a névadó borgazdaság székhelyétől körülbelül 70 km-re találhatók, ugyanazon oltalom alatt álló eredetmegjelölés vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzés hatálya alá tartoznak, mint e székhely, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

38 Ugyanez vonatkozik arra a feltételre is, amely szerint a szóban forgó kifejezések csak akkor használhatók fel, ha a szőlőből készült termék kizárólag a szóban forgó gazdaság művelésében lévő szőlőültetvényen szüretelt szőlőből készült, mivel a kérdést előterjesztő bíróság rámutatott, hogy a jelen esetben a bérelt szőlőültetvényeket az alapeljárás felperesének előírásai szerint művelik, és e tekintetben nem tett fel kérdéseket.

39 Az előterjesztő bíróság kérdései tehát azokra a feltételekre vonatkoznak, amelyek mellett úgy lehet tekinteni, hogy a borkészítés teljes folyamata a névadó borgazdaságban megy végbe, és különösen az első kérdést illetően arra a kérdésre, hogy azon tény, miszerint a szőlőpréselő létesítményt e gazdaság csak 24 órára bérli, kizárja-e, hogy a préselési műveletet és ebből következően magát a borkészítést teljes egészében az említett gazdaságban végzettnek lehessen tekinteni.

40 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet 54. cikkének (1) bekezdésében szereplő „gazdaság” fogalmának meghatározására nem került sor sem e rendeletben, sem pedig közvetett módon, a tagállamok nemzeti jogára való utalással. Így e fogalmat az uniós jog önálló fogalmának kell tekinteni, amelyet az Unió területén egységesen kell értelmezni, figyelembe véve nemcsak e rendelkezés kifejezéseit, hanem szövegkörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is, amelynek az részét képezi (lásd ebben az értelemben: 2023. május 11-i Bezirkshauptmannschaft Lilienfeld ítélet, C-155/22, EU:C:2023:394, 63. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

41 Először is, ami a 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet 54. cikke (1) bekezdése második albekezdésének egyéb kifejezéseit illeti, e rendelkezés az ott említett kifejezések használatához megköveteli többek között, hogy a borkészítés „teljes folyamata” a névadó gazdaságban menjen végbe.

42 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az említett rendelkezés a bortermelés több szakaszát különbözteti meg, köztük a szőlő szüretelését és a borkészítést, amely utóbbinak része a szőlő préselése. Márpedig, amint arra írásbeli észrevételeiben a Bizottság is hivatkozik, mivel az állandó telephely a „gazdaság” fogalma alá tartozik, a „teljes folyamata” kifejezés egyszerűen azt pontosítja, hogy a borkészítési eljárás során a feldolgozás egyetlen szakaszát sem szabad e gazdaságon kívül végezni, anélkül azonban, hogy a gazdaság/mezőgazdasági üzem fogalmának az 1307/2013 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének b) pontjában szereplő meghatározását e kifejezés használata korlátozná.

43 Másodszor, ami azt a szövegkörnyezetet illeti, amelybe a 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet 54. cikkének (1) bekezdése illeszkedik, e rendeletet a Bizottság az 1308/2013 rendelet 122. és 227. cikke által biztosított felhatalmazás alapján fogadta el. Az 1308/2013 rendelet 122. cikke (1) bekezdése c) pontjának iii. alpontja értelmében a felhatalmazáson alapuló jogi

aktusok többek között a választható adatokkal, ezen belül „a mezőgazdasági üzemre utaló kifejezések[kel] és a használatukra vonatkozó feltételek[kel]” kapcsolatos szabályokra vonatkozhatnak.

44 Bár az 1308/2013 rendelet sem pontosítja a „gazdaság” fogalmát, a 3. cikkének (3) bekezdésében utal a többek között az 1307/2013/EU rendeletben szereplő fogalommeghatározásokra. Ez utóbbi rendelet 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerint a „mezőgazdasági üzem” „[…] egy adott mezőgazdasági termelő által kezelt és egyazon tagállam területén található, mezőgazdasági tevékenységekre használt egységek összessége”.

45 Ami azt a földrajzi területet illeti, ahol a különböző termelőegységeknek el kell helyezkedniük ahhoz, hogy a gazdaság részét képezzék, a Bíróság megállapította, hogy a termelő szabadon választhatja meg a termelés helyét, amennyiben az egy adott tagállam területén található. A termelőnek azonban valamennyi termelőegységet kezelnie kell, azonban annak szükségessége nélkül, hogy a termeléshez használt létesítmények tulajdonosa legyen (lásd ebben az értelemben: 2003. május 8-i Agrargenossenschaft Alkersleben ítélet, C-268/01, EU:C:2003:263, 30. és 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

46 Azon követelményt illetően, hogy valamely termelőegységnek a mezőgazdasági termelő által „kezeltnek” kell lennie, a Bíróság kimondta, hogy a „kezelés” fogalma nem foglalja azt magában, hogy a mezőgazdasági termelőnek az érintett földterület felett korlátlan rendelkezési jogkörrel kell bírnia annak mezőgazdasági célú használata keretében. Ezzel szemben a mezőgazdasági termelőnek e földterület tekintetében elegendő önállósággal kell rendelkeznie a mezőgazdasági tevékenysége gyakorlásához (2022. április 7-i Avio Lucos ítélet, C-176/20, EU:C:2022:274, 56. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

47 Amint arra a főtanácsnok az indítványának 51. pontjában rámutatott, a jelen ítélet 44–46. pontjában kifejtett megfontolásokból analógia útján az következik, hogy a „gazdaság” 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet 54. cikkének (1) bekezdése értelmében vett fogalma nem korlátozódik csupán a bortermelő tulajdonában lévő, és azok közelében található földterületekre, hanem kiterjedhet olyan bérelt szőlőültetvényekre is, amelyek adott esetben más helyen helyezkednek el, mint ahol e bortermelő saját szőlőültetvényekkel rendelkezik, az e rendelkezésben foglalt egyéb feltételek, különösen pedig a jelen ítélet 37. és 38. pontjában említett feltételek sérelme nélkül.

48 Harmadszor, ezt az értelmezést megerősíti a 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendeletnek a választható címkézési adatok használatát szabályozó rendelkezései által követett célkitűzés is.

49 E tekintetben a 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet 54. cikke (1) bekezdésének második albekezdését e rendelet (48) preambulumbekezdésével összefüggésben kell értelmezni, amely szerint a szőlőből készült termék címkéjén azon gazdaság megjelölése, amelynek művelésében lévő szőlőültetvényen szüretelt szőlőből készült az adott termék, és amelyben a borkészítési eljárásokat elvégzik, a fogyasztók e megjelölésből eredő jobb minőség biztosításáról való tájékoztatásának célját szolgálja. E cél csak akkor érhető el, ha biztosított, hogy e fogyasztókat nem tévesztik meg a borkészítés folyamatáért felelős gazdaság azonosítását illetően. Ez a következtetés vonható le egyébiránt e rendelet (34) preambulumbekezdéséből, amely kimondja, hogy a fogyasztók megtévesztésének elkerülése érdekében le kell fektetni a választható címkézési adatok használatára vonatkozó egyes rendelkezéseket is.

50 Ugyanezen gondolatmenetet követve a Bíróság már kimondta, hogy az olyan választható adatok, mint például a borgazdaság megjelölése, arra irányulnak, hogy a bizonyos megjelöléssel ellátott bort vásárló fogyasztók számára biztosítsák, hogy e borok készítésének főbb szakaszai, azaz a szüreteléstől a borkészítésig tartó szakaszok egy olyan bortermelő tényleges irányítása, szigorú és állandó felügyelete, valamint kizárólagos felelőssége mellett megy végbe, akinek a termék minősége tulajdonítható (lásd ebben az értelemben: 1994. június 29-i Baux ítélet, C-403/92, EU:C:1994:269, 15. pont).

51 Hasonlóképpen, ami különösen a „termelő által palackozott” kifejezés használatát illeti, amely a termelő és a palackozást végző személy vagy vállalkozás azonosságára utal, a Bíróság pontosította, hogy ez utóbbi műveletet magának a termelőnek kell végeznie, akár saját borgazdaságában, akár – ha a termelő nem rendelkezik palackozó létesítménnyel – lényegében azonos garanciákat nyújtó feltételek mellett. Ilyen garanciák léteznek többek között akkor, ha a borkészítés a bortermelő tényleges irányítása, szigorú és állandó felügyelete, valamint kizárólagos felelőssége mellett megy végbe E követelmények a fogyasztó védelmére és megfelelő tájékoztatására irányuló cél elérését szolgálják (lásd ebben az értelemben: 1988. október 18-i Erzeugergemeinschaft Goldenes Rheinhessen ítélet, 311/87, EU:C:1988:483, 14–16. pont).

52 Meg kell továbbá jegyezni, amint azt lényegében a főtanácsnok is tette indítványának 65. pontjában, hogy annak elfogadását követően, hogy a 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet 54. cikkének (1) bekezdésében említett megjelölések használata tekintetében nem szükséges, hogy a szőlőművelés és a szüretelés – végeredmény szempontjából alapvető fontosságú – műveletei a bortermelő tulajdonában lévő földterületen vagy annak közelében menjenek végbe, ugyanezen érvelés a préselésre is alkalmazható. Ezzel szemben, ugyanúgy, mint az említett műveletek esetében, meg kell győződni arról, hogy az említett gazdaság tulajdonosa vállalja ugyanezen művelet tényleges irányítását, szigorú és állandó felügyeletét, valamint a felelősségét is.

53 Ebből következik, hogy a szőlő préselése tekinthető úgy, mint amely a névadó borgazdaságban történik, míg arra egy másik gazdaságtól csak egy 24 órás időtartamra bérelt préselő létesítményben kerül sor, amennyiben e létesítményt ezen első gazdaság tulajdonosának kizárólagos rendelkezésére bocsátják a préselés megfelelő lebonyolításához szükséges időre, amit végső soron a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia.

54 A fenti megfontolásokra tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet 54. cikke (1) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy azon tény, miszerint a bérelt szőlőültetvényekről származó szőlő préselésére olyan létesítményben kerül sor, amelyet a névadó borgazdaság rövid időre bérel egy másik borgazdaságtól, nem zárja ki, hogy a borkészítés e rendelkezés értelmében vett teljes folyamatát a névadó borgazdaságban végbementnek lehessen tekinteni, feltéve hogy e létesítményt a névadó borgazdaság kizárólagos rendelkezésére bocsátottak a préselés lebonyolításához szükséges időre, és e gazdaság tulajdonosa vállalja e művelet tényleges irányítását, szigorú és állandó felügyeletét, valamint a felelősségét is.

A második, harmadik és negyedik kérdésről

55 Második, harmadik és negyedik kérdésével, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet 54. cikke (1) bekezdésének második albekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy ahhoz, hogy a borkészítést úgy lehessen tekinteni, mint amelynek az e rendelkezés értelmében vett „teljes folyamata” a névadó borgazdaságban ment végbe, a névadó borgazdaság alkalmazottainak kell

végezniük a szőlő préselését, vagy azt a préselő létesítményt bérbe adó borgazdaság alkalmazottai is végezhetik, és ez utóbbiak váratlan problémák felmerülése esetén beavatkozhatanak a préselésbe. E bíróság arra is keresi a választ, hogy milyen jelentősége van azon ténynek, hogy a préselő létesítményt biztosító borgazdaságnak saját érdeke is fűződik a préselés elvégzésének módjához, a bor hektoliterjeként mennyiség- és minőségfüggő pótlékot előíró szerződéses kikötés okán.

56 Mindenekelőtt pontosítani kell, hogy a 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet 54. cikke (1) bekezdése második albekezdésének szövegéből nem következik a névadó borgazdaság és a préselést végző alkalmazottak közötti kapcsolatot illetően semmilyen előírás.

57 Márpedig meg kell állapítani, hogy az e rendelkezés által követett cél, amely, amint az a jelen ítélet 49–51. pontjából is kitűnik, arra irányul, hogy a fogyasztókat az e megjelölésből eredő jobb minőség biztosításáról tájékoztassa, csak akkor érhető el, ha e fogyasztókat nem tévesztik meg a borkészítés folyamatáért felelős személyek kilétét illetően.

58 Következésképpen, még ha e megfontolások nem is zárják ki, hogy a borkészítéssel kapcsolatos bizonyos tevékenységeket a préselő létesítményt biztosító borgazdaság alkalmazottaira bízzanak, e tevékenységeket a névadó borgazdaság tényleges irányítása, szigorú és állandó felügyelete, valamint kizárólagos felelőssége mellett kell végezni (lásd analógia útján: 1988. október 18-i Erzeugergemeinschaft Goldenes Rheinhessen ítélet, 311/87, EU:C:1988:483, 15. pont).

59 Ahhoz, hogy e követelmény teljesüljön, a szőlőpréselési tevékenységet illetően az szükséges, hogy a névadó borgazdaság szigorú és állandó jelleggel felügyelje és ellenőrizze, hogy e tevékenységet a saját előírásainak megfelelően végezzék, anélkül hogy e célból megelégedhetne a préselő létesítményt bérbeadó borgazdaság által adott esetleges utasításokkal.

60 Ez azt jelenti továbbá, hogy abban az esetben, ha e művelet során olyan előre nem látható problémák merülnek fel, amelyek azonnali döntést tesznek szükségessé, e döntéseket a névadó borgazdaság tulajdonosa maga vagy személyzetének tagjai hozzák meg. Ilyen sürgős esetekben ugyanis a szükséges döntések nem ruházhatók át harmadik személyekre, mivel az ilyen átruházás nem tenné lehetővé a minőség abból eredő zálogának biztosítását, hogy a borkészítés teljes folyamata a névadó borgazdaságban, és így annak tényleges irányítása alatt ment végbe.

61 Végül hozzá kell tenni, hogy a préselő létesítményt a névadó borgazdaságnak bérbe adó gazdaság esetleges saját érdeke, mint például a bor hektoliteréként mennyiség- és minőségfüggő pótlékhoz fűződő érdek, nem befolyásolja annak kérdését, hogy a borkészítés teljes folyamata a névadó borgazdaságban ment-e végbe a 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet 54. cikke (1) bekezdésének második albekezdése értelmében, amennyiben az ilyen érdek nem veszélyezteti az arra vonatkozó garanciát, hogy a borkészítést a névadó borgazdaság tényleges irányítása, szigorú és állandó felügyelete, valamint kizárólagos felelőssége mellett ment végbe.

62 A fenti megfontolásokra tekintettel a második, harmadik és negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2019/33 felhatalmazáson alapuló rendelet 54. cikke (1) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy a borkészítés e rendelkezés szerinti „teljes folyamata” a névadó borgazdaságban ment végbe, abban az esetben is, ha a préselési műveletet azon borgazdaság alkalmazottai végezték, amely a préselő létesítményt a névadó borgazdaságnak bérbe adta, amennyiben ez utóbbi gazdaság tulajdonosa vállalja e művelet tényleges irányítását, szigorú és állandó felügyeletét, és felelősségét. Azon tény, miszerint a préselő létesítményt biztosító

borgazdaságnak saját érdeke is fűződik a préselés elvégzésének módjához, a bor hektolitereként mennyiség- és minőségfüggő pótlékot előíró szerződéses kikötés okán, nem befolyásolja annak kérdését, hogy a borkészítés tekinthető-e a névadó borgazdaságban végbementnek.

A költségekről

63 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

1) A 2021. június 11-i (EU) 2021/1375 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelettel módosított, az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a borágazati eredetmegjelölésekre, földrajzi jelzésekre és hagyományos kifejezésekre vonatkozó oltalom iránti kérelmek, a kifogásolási eljárás, a használatra vonatkozó korlátozások, a termékleírások módosítása, az oltalom törlése, valamint a címkézés és a kiszerelés tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2018. október 17-i (EU) 2019/33 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 54. cikke (1) bekezdésének második albekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

azon tény, miszerint a bérelt szőlőültetvényekről származó szőlő préselésére olyan létesítményben kerül sor, amelyet a névadó borgazdaság rövid időre bérel egy másik borgazdaságtól, nem zárja ki, hogy a borkészítés e rendelkezés értelmében vett teljes folyamatát a névadó borgazdaságban végbementnek lehessen tekinteni, feltéve hogy e létesítményt a névadó borgazdaság kizárólagos rendelkezésére bocsátották a préselés lebonyolításához szükséges időre, és e gazdaság tulajdonosa vállalja e művelet tényleges irányítását, szigorú és állandó felügyeletét, valamint a felelősségét is.

2) A 2021/1375 felhatalmazáson alapuló rendelettel módosított 2019/33 rendelet 54. cikke (1) bekezdésének második albekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

a borkészítés teljes folyamata a névadó borgazdaságban ment végbe e rendelkezés értelmében, abban az esetben is, ha a préselési műveletet azon borgazdaság alkalmazottai végezték, amely a préselő létesítményt a névadó borgazdaságnak bérbe adta, amennyiben ez utóbbi gazdaság tulajdonosa vállalja e művelet tényleges irányítását, szigorú és állandó felügyeletét, és felelősségét. Azon tény, miszerint a préselő létesítményt biztosító borgazdaságnak saját érdeke is fűződik a préselés elvégzésének módjához, a bor hektolitereként mennyiség- és minőségfüggő pótlékot előíró szerződéses kikötés okán, nem befolyásolja annak kérdését, hogy a borkészítés tekinthető-e a névadó borgazdaságban végbementnek.

Aláírások